

TRƯỜNG ĐẠI HỌC LÂM NGHIỆP PHÁT TRIỂN ĐÀO TẠO VÀ KHOA HỌC CÔNG NGHỆ PHỤC VỤ SỰ NGHIỆP CNH - HĐH NÔNG NGHIỆP VÀ NÔNG THÔN

Trần Hữu Viên¹

Trường Đại học Lâm nghiệp trực thuộc Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, được thành lập theo Quyết định số 127/CP ngày 19/8/1964 của Hội đồng Chính phủ trên cơ sở tách Khoa Lâm học và tổ Cơ giới khai thác Lâm nghiệp trường Đại học Nông Lâm Hà Nội. Từ năm 1964-1984 trường đóng tại huyện Đông Triều, Quảng Ninh; Từ năm 1984 đến nay trường đóng tại Xuân Mai, Chương Mỹ, TP Hà Nội. Năm 2008, nhằm tăng cường đào tạo nguồn nhân lực phục vụ CNH, HĐH nông, lâm nghiệp và phát triển nông thôn tại các tỉnh phía Nam, Nhà trường được Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và PTNT quyết định sáp nhập trường Trung học Lâm nghiệp TW.2 về thành lập Cơ sở 2 của trường tại huyện Trảng Bom, tỉnh Đồng Nai.

Sứ mệnh của trường Đại học Lâm nghiệp là trường Đại học đầu ngành, đào tạo nguồn nhân lực có trình độ cao đáp ứng yêu cầu phát triển ngành Lâm nghiệp và Phát triển nông thôn; Là trung tâm khoa học công nghệ có uy tín về lâm nghiệp, tài nguyên và môi trường, phòng chống và giảm nhẹ thiên tai, góp phần vào sự nghiệp phát triển bền vững kinh tế - xã hội - môi trường trên địa bàn nông thôn, trung du miền núi cả nước.

Trải qua 48 năm xây dựng và phát triển Nhà trường đã đào tạo cho đất nước trên 24.000 kỹ sư, cử nhân, trên 1000 thạc sĩ và gần 40 tiến sĩ,

chiếm một bộ phận quan trọng trong số cán bộ khoa học kỹ thuật và cán bộ quản lý của ngành lâm nghiệp. Có trên 200 cán bộ do Trường đào tạo đã và đang giữ các cương vị lãnh đạo chủ chốt trong các cơ quan từ Trung ương tới các địa phương (như Bộ trưởng, Thứ trưởng, Bí thư, Chủ tịch UBND Tỉnh, lãnh đạo các Cục, Vụ, Viện, Trường, các Tổng Công ty và các Sở, Ban, Ngành ...), nhiều người đã trở thành GS, PGS, TS, cán bộ chuyên môn đầu ngành trong nhiều lĩnh vực. Những cán bộ ưu tú kể trên đã góp phần làm nên thương hiệu có thứ hạng cao về chất lượng đào tạo của trường Đại học Lâm nghiệp hôm nay.

Hiện nay, tổng số cán bộ viên chức, lao động của Nhà trường trên 750 người, trong đó đội ngũ cán bộ giảng dạy có trên 400 người với 10 GS, PGS; 61 Tiến sĩ; 203 thạc sĩ.

Về cơ cấu tổ chức Nhà trường gồm Ban giám hiệu và 24 đơn vị trực thuộc. Trong đó khối đào tạo: 9 đơn vị; khối quản lý, phục vụ đào tạo: 12 đơn vị; Viện nghiên cứu: 01; Công ty: 01; Cơ sở 2: 01.

Nhà trường đang tổ chức đào tạo 21 ngành bậc đại học; 5 ngành bậc thạc sĩ; 5 chuyên ngành bậc tiến sĩ; 2 ngành hệ liên thông và 4 ngành hệ trung học. Tổng số học sinh, sinh viên các hệ, các bậc đào tạo hiện nay trên 14000 sinh viên, trong đó có trên 1000 học viên cao học và trên 70 nghiên cứu sinh.

ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN ĐÀO TẠO ĐÁP ỨNG NGUỒN NHÂN LỰC PHỤC VỤ CNH - HĐH NÔNG LÂM NGHIỆP, XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI

Trường Đại học Lâm nghiệp được Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn

phê duyệt Chiến lược phát triển Trường giai đoạn 2006-2020 tại Quyết định số 3485/QĐ-BNN-TCCB ngày 14/11/2006 và Chiến lược phát triển Cơ sở 2 giai đoạn 2009-2015, tầm

¹GS. TS. Trường Đại học Lâm nghiệp

nhìn đến năm 2020 tại Quyết định số 493/QĐ-BNN-TCCB ngày 26/2/2009. Theo chiến lược đã được phê duyệt, nhà trường sẽ phát triển theo hướng Học viện, xây dựng các viện nghiên cứu, các trung tâm và các doanh nghiệp khoa học trong trường. Phát triển đào tạo theo hướng đa ngành trên cơ sở các ngành truyền thống về lâm nghiệp, chế biến lâm sản, quản lý tài nguyên rừng, môi trường và các ngành nghề khác theo nhu cầu xã hội, phục vụ sự nghiệp phát triển nông nghiệp và nông thôn.

Năm 2010, Nhà trường đã tiến hành rà soát, tổng kết đánh giá việc thực hiện Chiến lược giai đoạn 2006 -2010. Kết quả đã cho thấy: toàn trường đã hoàn thành nhiều chỉ tiêu quan trọng của Chiến lược như:

- Quy mô đào tạo phát triển và mở rộng không ngừng, đa dạng hóa ngành nghề đào tạo, xây dựng chuẩn đầu ra cho từng ngành học và thực hiện tốt ba công khai; hoàn thành sớm việc chuyển từ phương thức đào tạo theo niên chế sang đào tạo theo tín chỉ đối với bậc đại học hệ chính quy;

- Các hoạt động KH-CN được đẩy mạnh, tăng số lượng và chất lượng các đề tài NCKH các cấp và các chương trình, dự án chuyển giao công nghệ.

- Các hoạt động hợp tác quốc tế trong đào tạo và nghiên cứu khoa học được tăng cường và đi vào chiều sâu, phát huy hiệu quả tích cực.

- Cơ sở vật chất kỹ thuật Nhà trường được tăng cường xây dựng, đầu tư đáng kể, từng bước đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ đào tạo, nghiên cứu khoa học và mọi hoạt động của Nhà trường ;

- Tổ chức bộ máy Nhà trường từng bước được kiện toàn; chức năng nhiệm vụ của các đơn vị trực thuộc được điều chỉnh theo hướng đổi mới cơ chế quản lý, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong từng giai đoạn;

- Đội ngũ cán bộ, đặc biệt là đội ngũ cán bộ giảng dạy, cán bộ quản lý được quan tâm xây

dựng và phát triển từ quy hoạch, tuyển dụng tới đào tạo, bồi dưỡng và sử dụng, đã không ngừng lớn mạnh và trưởng thành về mọi mặt.

- Thực hiện tự đánh giá kiểm định chất lượng Trường, chất lượng đào tạo và hiệu quả các hoạt động KH-CN của Nhà trường được duy trì và phát triển.

Tuy nhiên, bên cạnh những thành tựu đã đạt được vẫn còn một số tồn tại, hạn chế cần khắc phục như: Chất lượng tuyển sinh và cơ cấu ngành nghề đào tạo còn bất cập, chất lượng đội ngũ và cơ sở vật chất kỹ thuật mặc dù được tăng cường đầu tư, đã và đang được cải thiện đáng kể song vẫn chưa đáp ứng yêu cầu, các hoạt động KH-CN và HTQT còn hạn chế, chưa tương xứng với vị thế và tiềm năng của Nhà trường.... Trên cơ sở nghiên cứu kỹ tình hình thực tiễn và xu thế phát triển, Nhà trường đã bổ sung, điều chỉnh Chiến lược phát triển Trường giai đoạn 2011-2020 và đã được Bộ Nông nghiệp và PTNT chấp thuận.

1. Mục tiêu chiến lược phát triển Trường giai đoạn 2011-2020

Tiếp tục đổi mới cơ bản và toàn diện đảm bảo mang lại cho cán bộ viên chức trong Nhà trường một môi trường sống và lao động thuận lợi, có thể phát huy tiềm năng và trí tuệ của mình cho sự nghiệp đào tạo, nghiên cứu và phát triển ngành lâm nghiệp; tạo cho sinh viên một môi trường học tập và nghiên cứu khang trang, hiện đại, nhằm không ngừng nâng cao chất lượng đào tạo, với những kiến thức tiên tiến hiện đại và các kỹ năng cần thiết để lập thân, lập nghiệp và sáng tạo trong nền kinh tế thị trường. Phấn đấu trở thành một trong các trường đại học hàng đầu của Việt Nam đào tạo nguồn nhân lực và nghiên cứu khoa học chất lượng cao, tạo thương hiệu "Đại học Lâm nghiệp Việt Nam" có uy tín, quan hệ bình đẳng với các trường đại học, viện nghiên cứu của các nước trong khu vực và trên thế giới, chủ động hội nhập quốc tế.

2. Định hướng phát triển đào tạo và KHCN giai đoạn 2011 – 2020

Tiếp tục phát triển đào tạo theo hướng mở rộng quy mô, phát triển ngành nghề, nâng cao chất lượng đào tạo, phát triển trường theo hướng đa hệ, đa cấp, đa ngành trên cơ sở các ngành nghề truyền thống, từng bước mở rộng các ngành nghề đào tạo ra các lĩnh vực khác để phục vụ sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá nông nghiệp, nông thôn; chú trọng phát triển đào tạo sau đại học, khẳng định vị thế trường đầu ngành về Lâm nghiệp.

Tiếp tục đẩy mạnh các hoạt động KH-CN, xây dựng trường Đại học Lâm nghiệp thực sự trở thành một trung tâm nghiên cứu khoa học công nghệ mạnh, có khả năng tham gia giải quyết các chiến lược quốc gia về phát triển và Bảo vệ tài nguyên rừng, về đa dạng sinh học, công nghệ sinh học, môi trường sinh thái, về chế biến, thị trường lâm sản, về các vấn đề phòng hộ bảo vệ nguồn nước, phòng chống cháy rừng, chống biến đổi khí hậu và giảm nhẹ thiên tai; Hợp tác trong khu vực và thế giới giải quyết các vấn đề quản lý bền vững môi trường sinh thái trong khu vực và toàn cầu.

3. Các nhiệm vụ và giải pháp chủ yếu

1. Phát triển ngành nghề và quy mô đào tạo

- Trường Đại học Lâm nghiệp phấn đấu từng bước trở thành trường đa ngành, đa lĩnh vực trên cơ sở phát triển và giữ vững vị trí đầu ngành đối với một số ngành đào tạo truyền thống về lâm nghiệp. Xu thế phát triển và hội nhập ngày càng sâu rộng đã đặt trường Đại học Lâm nghiệp trước những thách thức có liên quan tới đặc thù nghề nghiệp ít có lợi thế. Nhà trường đã xác định mục tiêu đào tạo trọng tâm là phục vụ lâu dài cho phát triển lâm nghiệp và nông thôn vùng cao, kiên định mở rộng những ngành nghề phục vụ phát triển lâm nghiệp, đồng hành cùng đồng bào các địa phương miền núi, trung du trên con đường xoá đói giảm nghèo, phát triển nông thôn, dựa trên nền tảng nghề rừng nhằm cung cấp đủ nguồn nhân lực

cho ngành nông, lâm nghiệp, phát triển nông thôn. Từ 6 ngành học năm 1997, hiện nay Trường đang đào tạo 21 ngành đào tạo bậc đại học, trong đó có 12 ngành học thuộc lĩnh vực nông, lâm nghiệp, nông thôn.

Trong vài ba năm gần đây, việc tuyển sinh một số ngành gặp khó khăn, song cần phải có các giải pháp, cơ chế chính sách nhằm duy trì một số ngành đặc thù truyền thống đã làm nên thương hiệu Đại học Lâm nghiệp, khẳng định vị thế và sứ mạng của Nhà trường đối với xã hội như các ngành: Lâm học, Quản lý Tài nguyên rừng và Môi trường, Chế biến lâm sản,....

- Song song với việc duy trì giữ vững vị thế đầu ngành về đào tạo các ngành truyền thống cần khảo sát, đánh giá nhu cầu đào tạo để mở một số ngành mới theo nhu cầu xã hội trên cơ sở đảm bảo điều kiện về đội ngũ và cơ sở vật chất phục vụ đào tạo như: Công nghệ vật liệu, Công nghệ kỹ thuật Cơ điện, Công nghệ sau thu hoạch, Du lịch sinh thái; Tài chính, ngân hàng...

- Tổ chức tốt đào tạo ngành Quản lý tài nguyên thiên nhiên theo chương trình tiên tiến liên kết với đại học Colorado Hoa kỳ và tiếp tục nghiên cứu mở thêm ngành theo chương trình tiên tiến mới khi có điều kiện, từng bước hội nhập với các trường đào tạo lâm nghiệp trong khu vực và quốc tế.

- Chú trọng phát triển đào tạo sau đại học cả về số lượng và chất lượng – giải pháp quan trọng khẳng định vị thế trường đầu ngành về Lâm nghiệp.

- Tiếp tục tổ chức các lớp đào tạo ngắn hạn, tập huấn cho nông dân để chuyển giao tiến bộ khoa học kỹ thuật mới, xây dựng kinh tế trang trại, tạo ra một khối lượng lớn sản phẩm về gỗ và lâm sản ngoài gỗ phục vụ cho nền kinh tế quốc dân; đào tạo công chức và cán bộ cấp cơ sở cho các huyện, các xã thuộc các tỉnh miền núi, trung du phía Bắc, Trung bộ, Đông Nam bộ và Tây nguyên, đáp ứng nhu cầu quy hoạch cán bộ của địa phương.

- Tiếp tục mở rộng quy mô và mở thêm các ngành đào tạo bậc thạc sĩ, tiến sĩ.

- Về quy mô đào tạo: đã được phê duyệt trong Chiến lược phát triển giai đoạn 2011-2020 như sau:

Năm 2015: 17.000 sinh viên quy đổi, trong đó cơ sở Xuân Mai: 12.000 sinh viên; cơ sở 2: 5000 sinh viên. Năm 2020: 20.000 sinh viên quy đổi, trong đó cơ sở Xuân Mai: 15.000 sinh viên; cơ sở 2: 5.000 sinh viên.

Định hướng chung là tăng tổng quy mô đào tạo của toàn trường, chú trọng tăng quy mô đào tạo sau đại học một cách hợp lý, hạn chế sự gia tăng hệ vừa làm vừa học. Đối với cơ sở 2: Duy trì các hệ đào tạo đáp ứng yêu cầu trong vùng, chú trọng đào tạo sau đại học, tăng quy mô đào tạo hệ đại học chính quy và đảm bảo chất lượng đào tạo hệ liên thông, hệ VLVH.

2. Tăng cường các điều kiện nhằm đảm bảo và nâng cao chất lượng đào tạo đáp ứng yêu cầu xã hội

- Về nội dung chương trình đào tạo và phương pháp giảng dạy:

+ Định kỳ rà soát, sửa đổi, bổ sung nội dung và chương trình đào tạo thể hiện tính tiên tiến, hiện đại và đáp ứng nhu cầu xã hội.

+ Từng bước đổi mới, hoàn thiện quy trình quản lý đào tạo theo học chế tín chỉ; xây dựng và thực hiện kế hoạch tập huấn bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm, phương pháp giảng dạy, đánh giá cho đội ngũ giảng viên theo học chế tín chỉ.

- Đẩy mạnh công tác biên soạn giáo trình, bài giảng, biên dịch, bổ sung tài liệu phục vụ đào tạo các bậc, các ngành nghề phù hợp với phương thức đào tạo theo tín chỉ để đưa vào giảng dạy không chỉ ở ĐHLN mà còn cho các trường trong khối lâm nghiệp của cả nước.

- Đầu tư mua sắm sách, tạp chí và các tài liệu khoa học kỹ thuật trong nước và của nước ngoài; xây dựng thư viện điện tử phục vụ nhu cầu học tập, giảng dạy và nghiên cứu khoa học.

- Tăng cường cơ sở vật chất cho các giảng đường, phòng thí nghiệm, thực hành đáp ứng yêu cầu đào tạo theo học chế tín chỉ.

- Đẩy mạnh xây dựng, hoàn thiện cơ sở hạ tầng công nghệ thông tin, phục vụ công tác đào tạo, NCKH và quản lý.

3. Phát triển khoa học công nghệ và hợp tác quốc tế

- Đổi mới tổ chức và cơ chế quản lý, cơ chế tài chính trong hoạt động khoa học công nghệ, phát huy sức mạnh nội lực để đẩy mạnh công tác nghiên cứu.

- Quy hoạch lại đội ngũ cán bộ giảng dạy, cán bộ nghiên cứu. Ưu tiên lựa chọn bồi dưỡng cán bộ trẻ, có năng lực, có phẩm chất tốt, trung thực và nhiệt tình tham gia nghiên cứu khoa học. Đặc biệt quan tâm bồi dưỡng cán bộ chuyên môn đầu đàn, đầu tàu trong các lĩnh vực khoa học công nghệ.

- Thành lập các viện nghiên cứu, các trung tâm nghiên cứu thí nghiệm hiện đại phục vụ đào tạo, nghiên cứu khoa học.

- Lựa chọn và tập trung nghiên cứu giải quyết các vấn đề khoa học công nghệ mang tầm chiến lược, các lĩnh vực mũi nhọn của ngành, những vấn đề liên quan tới khu vực và toàn cầu, đồng thời bám sát và quan tâm giải quyết các vấn đề đặt ra trong thực tiễn sản xuất của ngành.

- Thực hiện tốt việc liên kết giữa các tổ chức, đơn vị trong trường, các viện nghiên cứu và các tổ chức đơn vị trong nước, các tổ chức khoa học trong khu vực và trên thế giới trong các hoạt động đào tạo và khoa học công nghệ, hợp tác có hiệu quả giải quyết các vấn đề đặt ra trong lĩnh vực lâm nghiệp, bảo vệ môi trường, phát triển kinh tế xã hội nông thôn, miền núi, phòng chống biến đổi khí hậu và giảm nhẹ thiên tai trong khu vực và quốc tế.

Tăng cường hợp tác quốc tế trong lĩnh vực đào tạo, nghiên cứu khoa học, tiếp tục thực hiện liên kết đào tạo, từng bước đưa Nhà trường hội nhập bình đẳng với các trường trong khu vực và quốc tế.

4. Xây dựng và phát triển đội ngũ

- Rà soát, xây dựng quy hoạch đội ngũ; tiếp tục đẩy mạnh đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ sư phạm cho đội ngũ cán bộ giảng dạy, chú trọng quy hoạch, đào tạo đội ngũ cán bộ chuyên môn đầu đàn, có học hàm, học vị cao. Đồng thời tăng cường đào tạo, nâng cao trình độ, năng lực của đội ngũ cán bộ quản lý.

- Xây dựng cơ chế chính sách đồng bộ nhằm thu hút, phát triển đội ngũ giảng viên, cán bộ nghiên cứu giỏi; xây dựng chính sách sách ưu đãi, khuyến khích thích hợp cho một số công tác đặc thù trong một số lĩnh vực hoạt động của Nhà trường.

- Xây dựng đội ngũ giảng viên đồng bộ, đủ về số lượng, đảm bảo chất lượng. Phần đầu tỷ lệ giảng viên có trình độ thạc sĩ, tiến sĩ theo Nghị quyết 14/2005/NQ-CP của Chính phủ.

Năm 2015: Tỷ lệ giảng viên/sinh viên: 1/20; Giảng viên có trình độ thạc sĩ: 50%, tiến sĩ: 25%; 90% sử dụng được tiếng Anh chuyên môn, trong đó 20% giảng dạy được bằng tiếng Anh. Năm 2020: Tỷ lệ giảng viên/sinh viên: 1/18; Giảng viên có trình độ thạc sĩ: 60%, tiến sĩ: 35%; 100% sử dụng được tiếng Anh chuyên môn, trong đó 30% giảng dạy được bằng tiếng Anh.

5. Tăng cường đầu tư xây dựng cơ sở vật chất kỹ thuật

- Tiếp tục tăng cường đầu tư cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ các hoạt động đào tạo và khoa học công nghệ: Điều chỉnh quy hoạch tổng thể phát triển trường, quy hoạch lại các cơ sở vật chất kỹ thuật, tiếp tục đầu tư các công trình một cách đồng bộ theo quy hoạch phục vụ đào tạo, nghiên cứu khoa học, học tập rèn luyện và đời sống CBVC, HSSV... và mọi hoạt động của Nhà trường.

- Tiếp tục đầu tư xây dựng các phòng thí nghiệm, tăng cường đầu tư các thiết bị hiện đại, xây dựng các phòng thí nghiệm đạt chuẩn quốc gia phục vụ đào tạo, nghiên cứu khoa học.

- Tiếp tục đầu tư xây dựng Thư viện trường thành thư viện điện tử hiện đại, tham gia mạng lưới thư viện trong nước và quốc tế phục vụ hiệu quả cho nhiệm vụ đào tạo và khoa học công nghệ.

- Hoàn thiện xây dựng rừng sưu tập, nghiên cứu thực nghiệm tại trường và xây dựng các khu rừng phục vụ nghiên cứu thực nghiệm ngoài trường.

4. Kết luận

Qua chặng đường 48 năm xây dựng và phát triển, trường Đại học Lâm nghiệp đã liên tục cố gắng, nỗ lực vượt mọi khó khăn thử thách, không ngừng phấn đấu vươn lên, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao, đóng góp tích cực và hiệu quả vào sự nghiệp xây dựng và phát triển của đất nước, được xã hội và nhân dân ghi nhận và đánh giá cao, được Đảng và Nhà nước trao tặng nhiều phần thưởng thi đua cao quý, đặc biệt là danh hiệu Anh hùng lao động mà Đảng và Nhà nước phong tặng năm 2009 nhân dịp 45 năm ngày thành lập Trường.

Trong giai đoạn phát triển mới, toàn thể CBVC, các thầy cô giáo và HSSV trường ĐHLN quyết tâm cùng nhau tập trung thực hiện thắng lợi định hướng phát triển theo các mục tiêu nhiệm vụ giải pháp trên đây, tiếp tục khẳng định vị trí Trường đầu ngành về Lâm nghiệp và phát triển nông thôn; hướng tới sự phát triển ổn định và lâu dài, ngang tầm với khu vực và quốc tế, xứng đáng với truyền thống Anh hùng của Nhà trường.